

Slovo k povzbuzení na neděli 12. května 2024, na Sedmou neděli velikonoční – B
Biblická čtení: Sk 1,15-17.20-26; Ž 98; 1Jan 4,11-16; Jan 17,11b-19

Milé sestry, milí bratři,

dnešní první čtení ze Skutků apoštolů vypráví o volbě **Jidášova nástupce** – o volbě **Matěje** (apoštola, jehož liturgický svátek oslavíme shodou okolností pozítří) – do sboru dvanácti apoštolů. Je svědectvím o jedinečném **doplnění apoštolského kruhu** zase na **dvanáct**; k něčemu takovému přeci už nikdy později nedošlo. Stalo se to mezi Kristovým nanebevstoupením a Letnicemi, ve dnech čekání na «pomoc z výsosti», na Ducha Svatého. Proto o této události čteme dnes, v neděli ve svatodušní nověně.

Matěj byl nejprve **vybrán** spolu s Barsabášem ze všech těch, kteří – podobně jako Dvanáct – byli **svědky** Kristova veřejného působení a jeho zjevení jako Zmrtvýchvstalého. Oba dva museli patřit **k širšímu okruhu** Ježíšových učedníků. **Posvátný los** pak padl na Matěje, aby právě on zaujal místo uprázdněné Jidášem. Nebyl to Matěj sám, který by si o něco takového řekl, je to **sám Bůh**, který na něj **losem** ukázal. Tak byl posvátný los vnímán. Apoštol Petr tuto volbu uviděl dokonce jako předobrazenu ve starozákonním žalmu, který ocitoval. Matěj svou volbu přijal, stal se náhradníkem za Jidáše a byl **přidružen** ke dvanácti apoštolům.

Jistěže, šlo předně o **doplnění apoštolského kruhu** na dvanáct, a to zvlášť s ohledem na živost očekávání Kristova druhého příchodu. Apoštolové měli být mimo jiné zárukou, že ho rozpoznají, až přijde. To by mělo být asi hlavním předmětem našeho rozjímání.

Ale za pozornost stojí i skutečnost, že **Matěj** byl fakticky vylosován jako **náhradník** za Jidáše a že tuto roli přijal. Matěj se tím stal i jakýmsi **ztělesněním** víry, že v **apoštolské službě** nejde primárně o jejího vykonavatele, ale **o službu samotnou**, o Pána Ježíše působícího skrze ni. Možná i tak můžeme vnímat, že Matějovi **nevadí**, když je k ní nyní vybrán „jen“ jako **náhradník** a dodatečně.

Matějova volba je proto mementem a **výzvou ke zpytování svědomí** pro všechny, kterým – nehodným a slabým – je nějak svěřena **Kristova apoštolská služba**. Ti všichni, zejména biskupové a kněží, by si s pohledem na Matěje měli připomenout, že **nejde primárně o ně**, ale předně a především **o Krista**, kterého mají – nehodní – svou službou, zejména tou svátostnou, zprostředkovávat. Něco podobného ve své půvabné knize **Plná slávy** vyjádřil Bruce Marshall: Když jeden z hrdinů knížky byl jmenován biskupem a blíží se jeho svěcení, jeho kněžský kolega mu k tomu blahopřeje slovy, aby ovšem nikdy nezapomněl, že on má být jen svícem, zatímco to, oč jde, je světlo, které nese, které jako biskup bude nést, ne o něj.

Něco takového ale **neplatí jen** o kněžské, biskupské či jakékoli jiné institucionalizované službě. Podobný princip – být svícem světla, o které jde – se týká **každého** člověka. Každý je přeci **Bohem** k něčemu dobrému **volán**, jakoby „**losován**“. Vždy k nějakému dobru, u kterého – ne nepodobně jako u apoštolské služby – **nejde** předně o to, **kdo** je koná, ale o to, aby bylo vykonáno, aby se našel **někdo**, kdo je vykoná. Předně jde **o dobro samé, o Boha** Krista v něm přítomném.

Je to asi jasné, ale možná stojí za to si to i takto připomenout a hlavně na to pamatovat a vzpomenout. Kdykoli na nás padne „**Boží los**“ a my odušíme, že nástroji toho či onoho dobra máme být **zrovna my**. Zvlášť je důležité mít něco takového na paměti pro případ **nenadálých** situací, kdy je dobro potřeba vykonat nečekaně a **rychle** a není-li nikdo jiný, kdo by je v danou chvíli a na daném místě mohl vykonat. Anebo pro situace, kdy jsme vrženi před volbu vykonat konkrétní dobro i **místo někoho** jiného, či by jeho vykonání bylo spíše povinností, nahradit ho, vykonat dobro jako **náhradníci**. Zvlášť tehdy je důležitá zvnitřnělá **ochota** být vybrán, vylosován, třeba i jako pouhý náhradník, místo někoho.

Člověk, kterému jde více **o dobro samé** než o něj samotného a vlastní slávu, má zároveň naději být **svobodnějším** a radostnějším v konání dobra a v důsledku také **ochotnějším** na něm spolupracovat, rozdělit se o jeho konání i s jinými lidmi dobré vůle.

Svatý **Matěj** je nám v tom **vzorem a patronem**. Navíc když **etymologie** jeho jména je tak hezká; volně přeloženo znamená něco jako „**Dar Boží**“. Právě i přijetím role náhradníka v konání dobra se můžeme stát darem Božím pro své okolí.

A budeme-li k tomu chtít být i vizuálně povzbuzeni, udělejme si někdy – nejen pozítří, ale i kdykoli jindy – třeba **pout'** ke kostelíku sv. **Matěje** v Horní Šárce, přečtěme si nápis na kostele, podívejme se na oltářní obraz, pokloňme se Pánu a pomodleme se. Stará poutní cesta z Dejvic tam už sice dávno neexistuje, ale pořád je to krásné místo...

Druhé dnešní čtení je z **Prvního listu Janova**, který ze všech novozákonních spisů snad nejvýrazněji rozvíjí témata jako: Bůh je láska, Syn jako Slovo je vyslovením se této lásky, proto se i my, kterým byl dán jeho Duch, máme navzájem milovat. «Boha nikdo nikdy nespatriil. Když se milujeme navzájem, Bůh zůstává v nás a jeho láska je v nás přivedena k dokonalosti».

Milovat druhého, i třeba jako náhradník, znamená **přát mu a prokazovat dobro** za všech okolností. Tak totiž – v míře nekonečné – **miluje Bůh**. A pokud je v nás aspoň něco z této lásky, je v nás **něco ze samotného Boha** a docházíme cíle své pozemské existence, její «dokonalosti».

Kéž by tomu tak aspoň nepatrně bylo...

Evangelijní úryvek podle Jana je z Ježíšovy **Velekněžské modlitby**, závěrečné části Řeči na rozloučenou: Kristus prosí Otce o **posvěcení** svých učedníků jakož i všech dalších. Prosí o zachování učedníků v Otcově **jménu**, o jejich **zachránění** od Zlého uprostřed světa a o jejich posvěcení v pravdě. Kristovi následovníci mají být jedno jako Syn s Otcem.

«Otče svatý, zachovej je ve svém jménu (...), aby byli jedno jako my». Jako na lásce Boží spočívá Božská jednota Trojice i soudržnost světa, tak **na lásce** lidské má spočívat i podstatná **jednota** mezi lidmi. Nejen v církvi, ale i ve světě. Z lásky může vzejít **mír**, který je něčím mnohem větším než jen klidem zbraní. To nás evangelium učí, i navzdory vši složitosti světa. I proto Pán Ježíš své učedníky zanechal **ve světě**, aby se takto snažili **milovat druhé**. I proto se dá evangelijní apel shrnout do výzvy **neodporovat zlu zlem**, nýbrž **dobrem**, láskou. Což je ideál tak krásně vyzdvižený třeba Petrem Chelčickým, zděšeným nad násilím radikálních husitů.

Odpor zlu zlem většinou docílí většinou jen **klidu zbraní**. Někdy je odpor zlem a bojem bohužel asi nevyhnutelný. Přesto ale v praxi skutečného míru zpravidla nedosáhne. Podle evangelia je to **odpor zlu dobrem**, který může sjednotit lidi, nastolit opravdový pokoj, posvětit lidské pokolení. I když v praxi leckdy asi **jen v malém**, v našich mikrosvětech, v našich vztazích. Ale **právě to** je úkolem většiny z nás, obyčejných lidí. Primárně k **dobru** se můžeme cítit být ve většině situací povolání a vylosování všichni. K tomu **zasvěcení**, i třeba jako **náhradníci** s jedinou ctižádostí: Aby **dobro**, k němuž jsme snad zrovna „vylosování“, bylo **vykonáno**. Ostatně asi jen tak – s jasnou **touhou** konat dobro za všech okolností – máme větší naději pravdivěji poznat, kdy to nejde, kdy je třeba i v našich životech a ve složitosti životních situací volit nějaké **menší zlo** z nevyhnutelných. Kéž by však takových bylo co nejméně.

Milé sestry, milí bratři, všechna tři dnešní čtení jsou vlastně opět o tom jediném podstatném, stále opakovaném, ale pro naši slabost stálého opakování hodném: **o lásce**. Bůh je láska. Láska přeje a činí dobro. Kdo miluje, přeje a koná dobro, a to klidně i dodatečně, jako náhradník, jako svatý Matěj. Hlavně vždy, všem a za všech okolností.

Kéž bychom s Boží pomocí opravdu **aspoň trochu milovali**, kéž by vykonání **skutečného dobra** ve složitosti světa bylo naší největší ctižádostí. Neboť na lásce závisí přežití lidstva i jeho zvěčnění...